

Perhevapaamallien kokonaisvaikutuksia

Vaikutukset julkiselle taloudelle yhteensä

Molemmat tässä käsitellyt mallit heikentäisivät julkista taloutta – menot kasvaisivat ja verotulot pienenisivät.

	I	J
Vaikutuksen julkiselle taloudelle yhteensä, milj. euroa	91	102
Menojen muutos	56	58
Tulojen (verot) muutos	-35	-44

Työllisyysvaikutukset

Äitiysrahakauden aloituksen myöhentäminen kasvattaisi työllisyyttä, kun äidit jatkavat pidempään työssä ennen synnytystä. Laskelmassa on huomioitu se, että vain osa on töissä ja voi myöhentää sekä se, että kyseisessä vaiheessa on kasvanut sairauspäivärahariski.

Isien työllisyys vähenisi ansiosidonnaisen oikeuden pidentämisen seurauksena, joka ei korvautu äitien lisätyöllisyydellä. Laskelmassa on huomioitu, että vain osa isistä käyttää oikeuttaan vapaisiin.

Lastenhoidontuen alentaminen kasvattaisi naisten työllisyyttä.

	I	J
Työllisyys, htv	1 300	1 600
Äitiysrahan aloituksen myöhentäminen	1 000	1 000
Isien päivärahan pidennys	-1 800	-2 300
Kotihoidontuen leikkaus	2 100	2 900

Työtulovakuutus

Työtulovakuutuksen kautta maksetaan mm. vanhempainpäivärahat. Työtulovakuutuksen rahoitus kerätään pääasiassa työnantajilta sekä palkansaajilta ja yrittäjiltä kerättävillä sairausvakuutusmaksuilla. Valtio rahoittaa vähimmäismääräiset päivärahat ja erät muut erät. Alla olevassa taulukossa on esitetty ehdotettujen mallien vaikutukset vakuutusmaksuilla rahoitettaviin etuusmenoihin.

	I	J
Työtulovakuutus, milj. euroa	8	15
Äitien vanhempainpäivärahat	-97	-117
Isien vanhempainpäivärahat	88	114
Vähimmäismääräisten päivärahojen väheneminen	4	4
Sairauspäiväraha	3	3
Monimuotoiset perheet (yksinhuoltajat, monikko yms)	6	7
Vuosilomakustannuskorvaukset	4	4

Ehdotetuissa malleissa jaettava päiverahakausi lyhenisi ja isän päiverahakausi pitenisi, jolloin äideille maksettavat päivärahat vähenisivät ja isille maksettavat lisääntyisivät. Laskelmassa on huomioitu, että isät eivät käytä omaa päivärahoikeuttaan täysimääräisesti. Äitien päiverahakauden lyheneminen vähentäisi maksettavia vähimmäismääräisiä päivärahoja, jolloin vakuutusmaksuilla rahoitettavien päivärahojen osuus kasvaisi. Malleihin liittyvä äitiysrahan aloituksen myöhentäminen kasvattaisi sairauspäivärahakuluja. Yksinhuoltajien oikeus käyttää toisen vanhemman käyttämättä jääneitä päivärahoja kasvattaisi

etusmenoja. Isien pidemmät päivärahakaudet kasvattaisivat työnantajille maksettavia vuosilomakustannuskorvauksia.

Kuntien rahoittamat menot

Kunnat rahoittavat kotihoidontuen ja varhaiskasvatusmenot. Kotihoidontuen leikkausten arvioidaan tuovan enemmän lapsia varhaiskasvatuksen piiriin, mikä kasvattaa kuntien kustannuksia.

	I	J
Kuntien menot milj. euroa	41	28
Kotihoidontukikulut, milj. euroa	-47	-75
Kotihoidontuen tason leikkaus	-17	-35
Yli 3v sisaruskorotusten poisto	-18	-18
Hoitolisän leikkaus	-11	-21
Joustavan hoitorahan leikkaus	-1	-1
Perustoimeentulotuki	3	6
Päivähoitokustannukset	85	98
Äitiysrahan aloituksen myöhentäminen	3	3
Äitien työllistyminen	37	51
Yli 3v sisaruskorotusten poisto	45	44

Kotihoidontuen ja joustavan hoitorahan tason lasku sekä hoitolisän poisto lapsen täyttäessä 2/1,5 vuotta ja sisarusista maksettavan korotuksen poisto pienentäisivät kotihoidontukimenoja. Kotihoidontuen leikkaus kasvattaisi äitien työllisyyttä ja toisi lapsia varhaiskasvatuksen piiriin. Myös sisaruskorotusten poisto ja äitiysrahan aloituksen myöhentäminen lisäisivät lasten määrää varhaiskasvatuksessa.

Kotihoidontuen leikkaus kasvattaisi muiden etuuksien tarvetta. Kunnat rahoittava puolet perustoimeentulotuesta.

Valtion suorat menot

Äideille maksettavan päivärahakauden lyheneminen vähentää myös valtion rahoittamien vähimmäismääräisten päivärahojen menoja. Kotihoidontuen leikkaus saisi osan kotihoidontuella olevista siirtymään työttömyysturvalle ja kasvattaisi perustoimeentulotuen tarvetta.

	I	J
Valtion suorat menot, milj. euroa	5	11
Vähimmäismääräisen vanhempainpäivärahat	-4	-4
Ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan perusosa	3	5
Peruspäiväraha ja työmarkkinatuki	3	5
Perustoimeentulotuki	3	6

Työttömyysvakuutus

Ansiosidonnaiset työttömyysturvaa rahoitetaan työttömyysvakuutuksen kautta. Kotihoidontuen leikkauksen myötä osa kotihoidontuella olevista siirtyisi ansiosidonnaiselle työttömyysturvalle.

	I	J
Työttömyysvakuutus, milj. euroa	2	4
Ansiosidonnainen työttömyyspäiväraha	2	4

Verot ja palkansaajamaksut

Verojen ja palkansaajamaksujen osalta laskelmat ovat suuntaa-antavia. Tarkkojen laskelmien tekeminen useammalle vuodelle ajoittuvien etuusmuutosten vaikutuksista vuositasolla toimitettavaan verotukseen on vaikeaa. Vanhempainpäivärahat ja kotihoidontuki ovat verotettavia etuuksia. Etuusjaksojen pituuksien ja etuuksien tasojen sekä työpanoksen muutokset vaikuttavat yhdessä verokertymään.

	I	J
Verot ja palkansaajamaksut (pl TyEL), milj. euroa	-35	-44
Kotihoidontuen tason leikkaus	-5	-8
Kotihoidontuelta työllistyvät	10	14
Isien pidemmät päivärahat	-27	-34
Äitien ansio-osuuden lyheneminen	-17	-20
Äitiysrahan alun myöhentäminen	4	4

Kotihoidontuen tason leikkaus ja äitien päivärahakausien lyheneminen pienentäisivät verokertymää. Myös isien pidemmät päivärahakaudet pienentäisivät verokertymää palkkatulojen vaihtuessa päivärahaan. Äitiysrahan aloituksen myöhentäminen ja kotihoidontuelta työllistyvät äidit kasvattaisivat verokertymää.